

RR-0223

Third Year B. A. Examination

March / April – 2010

Sanskrit : Paper - I

(લલિત સાહિત્ય અને વ્યાકરણ : (સમાસ))

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="T. Y. B. A."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Sanskrit-1"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="3"/>	Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

- ૧ (અ) નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો : ૮
1 (a) Translate the following verses : 8

(૧) મહીભૃતાં સચ્ચરિતૈશ્ચરૈઃ ક્રિયાઃ
સવેદ નિઃશેષમશેષિતક્રિયઃ।
મહોદયૈસ્તસ્ય હિતાનુબન્ધિભિઃ
પ્રતીયતે ધાતુરિવેહિતં ફલૈઃ॥

અથવા/OR

(૧) પુરાધિરૂઢઃ શયનં મહાધનં
બિબોધ્યસે યઃ સ્તુતિગીતમઙ્ગલૈઃ।
અદભ્રદર્ભામધિશય્ય સ સ્થલીં
જહાસિ નિદ્રામશિવૈઃ શિવારુતૈઃ॥
(૨) કૃત્તે વજ્રમુખેન નામ કૃમિણા દૈવાન્મમોરુદ્ધયે
નિદ્રાચ્છેદભયાદસહ્યત ગુરોર્ધૈયાત્તદા વેદના।
ઉત્થાય ક્ષતજાપ્લુતઃ સ સહસા રોષાનલોદ્દીપીતો
બુદ્ધ્વા માં ચ શશાપ કાલવિફલાન્યસ્ત્રાણિ તે સન્તિવતિ॥

અથવા/OR

(૨) ધર્મો હિ યત્તૈઃ પુરુષેણ સાધ્યો
ભુજઙ્ગજિહ્વાચપલા નૃપશ્રિયઃ।
તસ્માત્રજાપાલનમાત્રબુદ્ધ્યા
હતેષુ દેહેષુ ગુણા ધરન્તે॥

- (ब) संदर्भ आपी समझवो. ८
 (b) Explain giving context : 8
 (१) अहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता।

अथवा/OR

- (१) निराश्रिता हन्त हता मनस्विता।
 (२) ततो नाहं क्षत्रिय इत्यस्त्रोपदेशं ग्रहीतुमारब्धं मया।

अथवा/OR

- (२) न खलु। शक्रः खलु मया वञ्चितः।

- २ (अ) महाकाव्यनां लक्षणो दर्शावी किरातार्जुनीयम्नुं महाकाव्य तरीके भूयान्कन करो. ८
 2 (a) Evaluate the किरातार्जुनीयम् as a महाकाव्य by explaining 8
 the characteristics of 'महाकाव्य'.

अथवा/OR

- २ (अ) किरातार्जुनीयम्नां भारविना पांडित्यनी रथा करो. ८
 2 (a) Discuss the scholarship of 'भारवि' in किरातार्जुनीयम्. 8
 (ब) नीथेनाभांथी गमे ते अेक विशे नोध लपो : ६
 (b) Write a note on any **one** of the following : 6
 (१) कवचकुंडलदान प्रसंगः।
 (२) शल्यनुं पात्रालेखन करो
 (2) Character sketch of शल्यः।

- ३ (अ) संदर्भ आपी समझवो : (गमे ते बे) ८
 3 (a) Explain giving context : (any **two**) 8
 (१) ननु त्वयैवाभिहितं....मत्तविलास प्रहसनमिति।
 (२) इदं तत् संवृतसत्यम् परमार्थसत्यं श्रोतुमिच्छामि।
 (३) अहो ललितरूपा उपासिका।
 (४) नहि प्रतिज्ञामात्रेण हेतुवादिनः सिद्धिरस्ति।
 (ब) नीथेनाभांथी गमे ते अेक विशे नोध लपो. ७
 (b) Write a note on any **one** of the following : 7
 (१) मत्तविलासनुं कर्तृत्व
 (1) The authorship of मत्तविलास
 (२) पाशुपतनुं पात्र
 (2) The character of पाशुपत।

- ४ (अ) भाषांतर साथे समजावो : ७
- 4 (a) Translate and explain : 7
- (१) चत्वारि हस्तशतानि विंशदुत्तराण्यायतेन एतावंत्येव विस्तीर्णेन पञ्चसप्ततिहस्तानवगाढेन भेदेन निस्सृतसर्व्वतोयं मरुधन्वकल्पमतिभृशं दुर्द (र्शनमासीत्) [1]
- अथवा/OR**
- (१) नरेन्द्रकन्या स्वयंवरानेकमाल्यप्राप्तदाम्ना महाक्षत्रपेण रूद्रदाम्ना वर्षसहस्राय गोब्राह्मण.....[र्थ] धर्मकर्त्तिर्वृद्धयर्थं च अपीडयित्वा करविष्टिप्रणयक्रियाभिः पौरजानपदं जनं स्वस्मात्कोशा[त्] महता धनौघेन अनतिमहता च कालेन त्रिगुणदृढतरविस्तारायामं सेतुं विधाय सर्व्वतटे.....सुदर्शनतरं कारितमिति [1]
- (ब) नीचेनाभांथी गमे ते ओङ्क उपर नोध लपो : ८
- (b) Write a note on any **one** of the following : 8
- (१) रूद्रदाम्नः शिलालेखस्य ऐतिहासिकम् महत्त्वम्
- (२) शिलालेखः।
- ५ (अ) गमे ते बे समजावो : ५
- (a) Explain (any **two**) : 5
- (१) समाहार द्वन्द्वः।
- (२) अव्ययीभाव।
- (३) द्विगुसमास।
- (४) पञ्चमी तत्पुरुष समास।
- (ब) नीचेना समासो विश्रुत साथे ओणभावो : (गमे ते बे) ५
- (b) Recognise the following compounds with analysis : 5
- (any **two**)
- (१) घनश्यामः।
- (२) आहारनिद्राभयम्।
- (३) पशुपतिः।
- (४) अनाचारः।